

תחית המתים

„אני מאמין באמונה שלמה שתהיה תחית המתים בעת שיעלה רצין מאת הברא יתברך שמו“.

תחית המתים אינה מתמיהה בפליאתה, שהרי אין גס זה עולה על גס היצירה עצמה, יצירת יש-מאין.

המתמיהה הוא עצם הצורך בדבר: לשם מה זה נחוץ? המאמין באמונה שלמה בהשארות הנפש, בחיי הנשמה — מה צורך יש לו בשוב הגוף לתחיה? אכן, ראוי לעיין בסדר הבריאה של האדם בכדי לעמוד על סוד הדבר. היה היה אדם שלפני החטא, והוזה עתה האדם שלאחרי החטא. וגדול ההבדל ביניהם, אעפ"י שבשני המצבים נשמת האדם מגיעה השמימה וגופו מוצב ארצה.

גם עכשיו, אחרי החטא, ואחרי גזירת-המות המפרידה בסופו של דבר בין הגוף והנפש, קשר גומלין בין הגוף והנפש בתקופת חיי האדם — החומר והרוח משפיעים זה על זה. המגע הממשי ביניהם בולט ונראה בעיקר בתחום המוח, בו תבונה מופשטת ושכל רוחני מתקשרים עם תאים חמריים. אולם גם בתופעות נוספות ניתן להבחין שהפנימיות הרוחנית משפיעה הרבה על כל גוף האדם ותומרו — „חכמת אדם תאיר פניו“, תזכך גופו, וכן להיפך: „רוח נכאה תייבש גרם“.

ברם לפני החטא היה הקשר הזה מקיף ושלם. לא רק שלא היתה צפויה כלל הפרדה שבין הגוף לנפש, אאל שהיתה המגמה לקראת עליה אחרי עליה, זיכוד אחרי זיכוד. ולא נקבעה כלל מגבלה להשפעתה של הנשמה על הגוף, השפעה שהיתה מוכרחה להעצר בנקודה מסוימת, אלא להיפך: נקבע תהליך שלם של חילוף-חמרים גמור ושינוי יסודות, שהיה צריך להסתיים בדרך הטבע, במעבר שלם מן העולם החמרי לעולם הרוחני.

והרי לנו לשון הרמב"ן ז"ל: „ועל דעת רבותינו אלמלא שחטא [אדם הראשון] לא מת לעולם, כי הנשמה העליונית בותנת חיים לעד, והחפץ האלקי אשר בו בעת היצירה, יהיה דבק בו תמיד, והוא יקיים אותו לעד“ (בראשית ב' יז). ומוסיף לבאר רמח"ל ז"ל בספרו „דרך ד'“ (חלק א', פרק ד', ב): „שתשתדל הנשמה ותתחזק, ותהיה הולכת ומחלשת את כוח חושך החמריות, עד שישאר הגוף בלתי-חשוך, ואז יוכל להתעלות עמה ולאור באור העליון“.

והנה בא חטאו של אדם הראשון ושינה את התכנית המקורית. החטא הביא אתו עכירות ואי-אפשרות של המורה שלמה בגוף, ורק אז נוצר ההכרח בהפרדה שבין הגוף לנשמה. וזהו חמות — „וישוב העפר אל הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה“ (קהלת י"ב, ז).

אכן כבר אמרו חז"ל: „למה נקרא שמם אלהים אחרים — שמאחרים את הטובה לבוא לעולם“ (מכילתא, פ' יתרו) — ופירש מרן הגראי"ה קוק זצ"ל: לעקור את הטובה מן העולם אין בכוחה של שום אלילות, אין בכוחו של שום חטא ועון. הללו רק מעכבים וגורמים לאיחורים — „מאחרים את הטובה“.

וברור אפוא שגם בנידון דידן: „לא איש א-ל ויכזב“. תכניתו המקורית של יוצר-הכל, של עושה-בראשית, של בורא-אדם, לא נשתנה כלל בגלל חטאו של אדם הראשון, היא רק נתאחרת. התכנית צריכה לבוא לידי בצוע מלא, אם גם באיחור של אלפי שנים — „דבר צוה לאלף דור“, „ועצת ד' לעולם תעמוד“.

תחית המתים היא אפוא לא צורך-הדיוט אלא צורך-גבוה, היא הבצוע המתוכנן מראש של התכנית המקורית. ולא עוד אלא שגם בעולם-שלאחרי-החטא, יכולים בודדים להגיע במצבים מסוימים למרום הפסגה של קדושת-הגוף, להתקשר בקשר חזק עם מקור החיים ולהחיות מתים ברחמים רבים. וכך שנה לנו רמח"ל ז"ל בסוף ספרו „מסילת-ישרים“, בביאור סיומה של הברייתא דרבי פינחס בן יאיר, „ורות הקודש מביא לידי תחיית המתים“:

„ובעזר האלוקי אשר יותן לו, תתגבר נפשו בו ותנצח את הגופניות, ותדבק בקדושתו יתברך ותשלם בו — — — ויכול להגיע דביקותו אל מעלה כל כך גדולה, שכבר ימסר בידו מפתח תחית-המתים, כמו שנמסר לאליהו ולאלישע, שהוא מה שמורה על עוצם ההתדבקות בו יתברך, שבהיות הוא יתברך שמו מקור החיים, העתן חיים לכל חי — — — הנה הדבק בו יתברך דביקות גמורה יוכל למשוך ממנו יתברך אפילו משך החיים עצמם“.

לידע ולהודיע יכולת כח הנשמה שבאדם, כוחה של הבחירה החפשית, כשהיא עולה במעלות הטוב. שעל ידי רצון יכול האדם להפוך את גופו החמרי לנשמה רוחנית, וכבטויו הנשגב של רבי שלמה אבן גבירול ז"ל ב„כתר מלכות“: „אתה חי, והמגיע לסודך ימצא תענוג עולם, ואכל וחי לעולם“. וישוב העפר להיות רוח, והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה“.

— מעשה אלוקינו!